Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
4577150-1106879-BPZ

Bijlagen
1

Datum document
11 november 2026

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 27 november 2026
Betreft Kamervragen

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u, mede namens de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, de antwoorden op de vragen van de leden Steen (CDA) en Poortman (CDA) over de aanhoudende vertraging bij de verhuizing van het RIVM en de veiligheidsrisico's bij de huidige laboratoria (2026Z24848).

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Sophie Hermans

Antwoorden op Kamervragen van de leden van Steen (CDA) en Poortman (CDA) over de aanhoudende vertraging bij de verhuizing van het RIVM en de veiligheidsrisico's bij de huidige laboratoria (ingezonden d.d. 11 november 2026, 2026Z24848).

Vraag 1
Bent u bekend met het artikel ‘RIVM dreigt laboratoria te moeten sluiten wegens uitbraakgevaar’ uit het Financieele Dagblad van 11 november 2026? 1)

Antwoord1
Ja.

Vraag 2
Deelt u de zorgen over de veiligheid van de verouderde laboratoria van het RIVM in Bilthoven, waar onder andere onderzoek wordt gedaan naar zeer besmettelijke ziekteverwekkers? Hoe beoordeelt u de waarschuwing van de beheerder van het terrein dat het niet langer verantwoord zou zijn om deze laboratoria open te houden?

Antwoord 2
Nee, deze zorgen deelt het kabinet niet. Het kabinet acht het verantwoord om de huidige laboratoria open te houden omdat er reeds maatregelen zijn getroffen. Veiligheid voor mens en milieu is voortdurend onder de aandacht bij het RIVM. Veiligheid in deze laboratoria is geborgd door technische installaties. De installaties voldoen aan de eisen en worden preventief onderhouden. Daarnaast zijn er voor elke ruimte voorschriften en procedures waarmee de veiligheid wordt geborgd. Het personeel is getraind om uitbraken te voorkomen.

Vraag 3
Hoe schat u de risico’s in voor de volksgezondheid als er geen veiligheidsmaatregelen worden genomen bij de huidige laboratoria? Acht u het verantwoord om de huidige laboratoria open te houden?

Antwoord 3
Het kabinet acht het verantwoord om de huidige laboratoria open te houden omdat er reeds maatregelen zijn getroffen. Veiligheid in deze laboratoria is geborgd door technische installaties. De installaties voldoen aan de eisen en worden preventief onderhouden. Daarnaast zijn er voor elke ruimte voorschriften en procedures waarmee de veiligheid wordt geborgd. Het personeel is getraind om uitbraken te voorkomen.

Vraag 4
Indien u het niet verantwoord vindt om de huidige laboratoria open te houden, welke maatregelen kunt u treffen om de huidige laboratoria alsnog veilig te houden totdat de verhuizing volledig is afgerond?

Antwoord 4
Het kabinet acht het verantwoord om de huidige laboratoria open te houden.

Vraag 5
Kunt u aangeven wanneer de definitieve verhuizing van het RIVM naar het Utrecht Science Park (De Uithof) zal plaatsvinden? Welke concrete planning hanteert het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) op dit moment en wanneer verwacht u dat de verhuizing volledig is afgerond?

Antwoord 5
Nee, dit is nog niet aan te geven. De inzet is zo snel mogelijk de werkzaamheden af te ronden die nodig zijn om de tijdelijke energievoorziening te realiseren, waardoor er de garantie is dat het RIVM voldoende stroom geleverd krijgt. Zodra die werkzaamheden zijn afgerond kan het RIVM een verhuisplanning opstellen en starten met de voorbereiding op de verhuizing.

Vraag 6
Betreft de verhuizing naar Utrecht alle werkzaamheden en laboratoria van het RIVM die momenteel in Bilthoven zijn gevestigd? Zo nee, welke werkzaamheden blijven achter, waar zullen deze worden ondergebracht en waarom?

Antwoord 6
Ja.

Vraag 7
Overweegt het RVB alternatieve scenario's met betrekking tot de huisvesting van de laboratoria van het RIVM? Zo ja, kunt u deze scenario's aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 7
Nee, het RVB overweegt geen alternatieve scenario's met betrekking tot de huisvesting van de laboratoria van het RIVM.

Vraag 8
Wat zijn op dit moment de belangrijkste knelpunten die de ingebruikname van het nieuwe RIVM-gebouw verhinderen? Wanneer verwacht u dat deze naar verwachting zijn afgerond?

Antwoord 8
Een van de knelpunten die de ingebruikname van de nieuwe huisvesting van het RIVM op dit moment verhindert is dat de gegarandeerde transportcapaciteit van de energievoorziening om het nieuwe gebouw in gebruik te nemen onvoldoende is. Dit houdt verband met de netcongestie in de regio Utrecht. Met MEET Strukton zijn afspraken gemaakt over een tijdelijke energievoorziening die bestaat uit een batterijpakket en twee gasgeneratoren die gedurende maximaal 500 uur per jaar kunnen worden ingezet om stroom terug te leveren aan het net. Volgens de laatste planning is de verwachting dat deze medio 2027 zijn gerealiseerd.
Verder is er nog een aantal zaken te regelen op het gebied van beveiliging.
Het RVB en RIVM laten op dit moment een inspectie uitvoeren om te onderzoeken of er nog nieuwe knelpunten zijn.

Vraag 9
Hoe verklaart u dat het nieuwe RIVM-gebouw op 10 april 2026 aan de Staat is opgeleverd, maar ruim een half jaar later nog altijd niet in gebruik kan worden genomen? Welke tekortkomingen zijn bij de oplevering geconstateerd, welke nieuwe knelpunten zijn sindsdien ontstaan en in hoeverre had het Rijksvastgoedbedrijf deze problemen eerder kunnen voorzien of voorkomen?

Antwoord 9
Bij de oplevering van het gebouw op 10 april 2026 zijn met MEET Strukton (als opdrachtnemer) afspraken gemaakt over een aantal openstaande punten op het gebied van onder andere de tijdelijke energievoorziening en beveiliging, waar MEET Strukton als opdrachtnemer voor verantwoordelijk is. De afspraken die gemaakt zijn over het moment van opleveren van de tijdelijke energievoorziening zijn niet nagekomen, waardoor de gegarandeerde transportcapaciteit onvoldoende is. Het RVB en RIVM laten op dit moment een inspectie uitvoeren om te onderzoeken of er nog nieuwe knelpunten zijn.
Voor de nieuwe huisvesting van het RIVM is een DBFMO-overeenkomst gesloten met MEET Strukton. Dit maakt dat de integrale verantwoordelijkheid voor het ontwerp, de bouw, het beheer en onderhoud en de dienstverlening is belegd bij de opdrachtnemer. De nieuwe zorgpunten zijn duidelijk geworden op het moment dat de ingeplande integrale test eind september niet door kon gaan, omdat niet aan de startvoorwaarden voor de test werd voldaan. Het RVB had voor die tijd geen directe aanleiding om een nadere inspectie uit te voeren en problemen eerder te kunnen voorzien (of voorkomen).

Vraag 10
Klopt het dat problemen met de energievoorziening, onder andere als gevolg van netcongestie, op dit moment een belangrijke belemmering vormen voor de verhuizing? Welke aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk om een betrouwbare energievoorziening te garanderen en op welke termijn kunnen deze worden gerealiseerd?

Antwoord 10
Ja, het klopt dat problemen met de energievoorziening en de netcongestie een belangrijke belemmering vormen voor de verhuizing. Met MEET Strukton zijn afspraken gemaakt over een tijdelijke energievoorziening die bestaat uit een batterijpakket en twee gasgeneratoren die gedurende maximaal 500 uur per jaar kunnen worden ingezet om stroom terug te leveren aan het net. Volgens de laatste planning is de verwachting dat deze medio 2027 zijn gerealiseerd.

Vraag 11
Welke concrete stappen onderneemt u vanuit uw verantwoordelijkheid voor het RVB om de resterende knelpunten zo spoedig mogelijk op te lossen en verdere vertraging te voorkomen? Bent u bereid hierover persoonlijk in overleg te treden met alle betrokken partijen en alles op alles te zetten om de verhuizing te bespoedigen?

Antwoord 11
Het RVB en RIVM staan gezamenlijk aan de lat voor het oplossen van de resterende knelpunten en onderzoeken en bespreken samen met MEET Strukton de verschillende

mogelijkheden om deze zo spoedig mogelijk op te lossen.

Vraag 12
Welke mogelijkheden ziet u om de verhuizing gefaseerd te laten plaatsvinden, zodat in ieder geval de meest risicovolle laboratoriumactiviteiten zo snel mogelijk uit Bilthoven kunnen vertrekken naar een veilig onderkomen?

Antwoord 12
Deze mogelijkheden behoren tot het initiële verhuisplan, namelijk eerst het kantoorpersoneel verhuizen en daarna de laboratoria. In Bilthoven werkt het RIVM nu veilig in de laboratoria en dat blijft zij doen. De verhuizing naar Utrecht zal, zoals ook initieel gepland gefaseerd verlopen; eerst het kantoorpersoneel. Verhuizing van de laboratoria kan pas plaatsvinden, nadat de laboratoria in Utrecht de benodigde validatie- en certificeringstrajecten hebben doorlopen.

Vraag 13
Welke maatregelen worden op dit moment getroffen om de veiligheid van de verouderde laboratoria in Bilthoven te waarborgen zolang de verhuizing nog niet heeft plaatsgevonden? Welke aanvullende maatregelen zijn op korte termijn noodzakelijk om de gesignaleerde veiligheidsrisico's weg te nemen?

Antwoord 13
Er zijn reeds maatregelen getroffen. Zie ook het antwoord op vraag 3.

Vraag 14
Is het technisch, juridisch en financieel mogelijk om de verouderde laboratoria op het huidige terrein in Bilthoven op korte termijn weer volledig aan alle geldende veiligheidsvoorschriften te laten voldoen? Zo ja, welke investeringen en werkzaamheden zijn daarvoor nodig en op welke termijn kunnen deze worden uitgevoerd? Zo nee, welke alternatieve huisvestingsmogelijkheden worden onderzocht om de continuïteit van het laboratoriumonderzoek veilig te stellen?

Antwoord 14
Er zijn reeds maatregelen getroffen. Zie ook het antwoord op vraag 3.

Vraag 15
Wat zijn de gevolgen voor het RIVM en de volksgezondheid indien de beheerder van het terrein in Bilthoven besluit om het eind 2027 aflopende huurcontract niet te verlengen of bepaalt dat bepaalde laboratoriumactiviteiten niet langer mogen plaatsvinden? Is er een concreet noodscenario beschikbaar waarmee kan worden voorkomen dat essentieel onderzoek naar besmettelijke ziekteverwekkers moet worden stilgelegd?

Antwoord 15
Voor essentiële laboratoriumactiviteiten heeft het RIVM tijdelijke uitwijkmogelijkheden in andere laboratoria.

Vraag 16
Hoeveel extra kosten zijn er tot op heden gemaakt als rechtstreeks of indirect gevolg van het herhaaldelijk uitstellen van de verhuizing?

Antwoord 16
In 2024 is de Kamer geïnformeerd over de (meer)kosten van het project Nieuwbouw RIVM[1]. Als gevolg van het uitstellen van de verhuizing, heeft het RIVM gericht vervangingsinvesteringen moeten doen op de locatie in Bilthoven, die bij een tijdige verhuizing niet nodig zouden zijn geweest. In totaal is hier tot op heden voor 2.3 mln. euro aan kosten voor gemaakt.

Vraag 17
Deelt u de opvatting dat het onwenselijk is dat een jarenlang vertraagd huisvestingsproject niet alleen tot aanzienlijke extra kosten voor de belastingbetaler leidt, maar inmiddels ook risico's oplevert voor de veiligheid en continuïteit van essentieel onderzoek naar infectieziekten? Welke lessen trekt u hieruit voor de aansturing van grote huisvestingsprojecten door het RVB?

Antwoord 17
Het kabinet had graag een voorspoedigere verhuizing gezien. De veiligheid van het onderzoek is echter, zoals eerder benoemd bij de beantwoording van vragen 2 en 3, geborgd. Indien nodig heeft het RIVM voor essentiële laboratoriumactiviteiten tijdelijke uitwijkmogelijkheden in andere laboratoria om de continuïteit te garanderen.
Het RVB werkt aan grote en complexe vastgoedopgaven. Samen met opdrachtgevers evalueert het RVB de werkwijze in projecten. Ook de geleerde lessen uit het huisvestingsproject voor het RIVM zal de RVB meenemen in huidige en toekomstige projecten.

Vraag 18
Kunt u de antwoorden op deze vragen doen toekomen uiterlijk in de week vóór de begrotingsbehandeling van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO)? Bent u tevens bereid de Kamer periodiek over de voortgang te informeren totdat de verhuizing volledig is afgerond?

Antwoord 18
Ja, deze vragen beantwoord ik voor de begrotingsbehandeling van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. De Kamer zal, evenals bij eerdere aangelegenheden, worden geïnformeerd indien daar aanleiding toe is.

1) FD, 11 november 2026, RIVM dreigt laboratoria te moeten sluiten wegens uitbraakgevaar

[1] Tweede Kamer, 2024-2025, 36 600 XVI, nr. 144